

Henki &

elämä

Jyväskylän seurakunnan lehti 29.1.2015 • numero 2

Yksi pallo, kaksi elämää

Mia etsii
vielä omaa
paikkaansa

► sivu 5

Helvettiin
menet
pilakuvinesi

► sivu 6-7

Suomalaisten
viimeinen matka
Afganistanissa

► sivu 16

Haitilainen Lorrens on laatumies, sanoo isä

MINNA ELO teksti
VILLE ASIKAINEN kuva

Lorrens Jean Phillipe käy Abeilles d'Aspamin koulua Mellierin kylässä Léogānessa Haitissa. Léogāne kuuluu alueeseen, joka kärsi pahimmat tuhot viiden vuoden takaisessa maanjäristyksessä.

Neljäluokkalainen Lorrens vit-sailee paljon ja saa luokkakaverinsa nauramaan. Lorrensin koti on hyvin köyhä. Ruokaa ei aina ole riittävästi, mutta lapset yritetään pitää koulussa kaikin keinoin.

Jalkapallo on kymmenvuotiaan Lorrensin rakkain harrastus. Siitä puhuttaessa pojan silmät syttyvät tuikkimaan. Kunpa vielä olisi oma pallo. Kuvaushetkellä Lorrensilta on Kirkon ulkomaanavun kuvausryhmän tuoma pallo, joka on tarkoitettu koko koulun oppilaiden käyttöön.

Lorrensin perhe viljelee elannokseen maissia, maniokkia, papuja ja banaania. Lorrens haluaakin opiskella agronomiksi. Joskus ruoka loppuu, kun uusi sato ei ole vielä kypsytynyt. Silloin lainataan naapureilta. Töitä ei juuri ole tarjolla.

Lorrensin äiti on sairastellut pari vuotta, ja nyt hänen isänsäkin on kuumeen kourissa. Liikkeellä on hyttysten levittämää Chikungu-

nya-kuumetta, jota suurin osa koulun oppilaista ja opettajista on potanut. Tauti aiheuttaa korkean kuumeen ja nivelkipuja.

Lorrens rakastaa jalkapalloa ja pelaa puolustajana, jos koululla on peli toista koulua vastaan. Koulupäivän jälkeen Lorrens ja hänen paras ystävänsä Celestin menevät usein läheiselle jalkapallokentälle. Pojat toivovat, että jollakulla olisi pallo, jota hekin voisivat lainata.

Isän unelma on, että jos Jumala suo, Lorrens pääsee elämässä eteenpäin ja voi auttaa vanhempiaan. Abeilles d'Aspamin koulua isä ihaillee.

– Rehtori on todella hyvä, ja koulussa autetaan lapsia pääsemään eteenpäin.

–Laatumies, isä kuvailee poikaansa hymyillen.

Yhteisvastuu auttaa Haitin maanjäristystuhojen korjaamista

SALLA PELTONEN teksti

Viisi vuotta sitten tuhoisa maanjäristys aiheutti Haitissa virallisten arvioiden mukaan lähes 250 000 ihmisen kuoleman. Rutiköyhä Haiti oli tuolloinkin Yhteisvastuukeräyksen kohdema.

Maan tilanne on edelleen monin tavoin vaikea, mutta myös edistysaskelaita on otettu. Teiden, vesiviemäriverkostojen, sähköjakelun ja palvelujen parantamisessa sekä luonnonvarojen kestävässä käytössä ollaan kaukana länsimaista tasosta. Korruptio on ongelma, samoin riittämätön verotus, jonka avulla yhteiskunnan palveluja voitaisiin kehittää. Sama pätee ympä-

ristönsuojeluun ja maanviljelyn uudelleenoppimiseen.

Myös koulutuksen laadussa on kehitettävää. Terveys- ja sosiaalipalveluita tarvitaan lisää. Maaseudulla peruspalvelujen saatavuus on edelleen heikko.

Valonpilkahduksiakin on näkyvissä. Positiivisesta kehityksestä viestii erityisesti rakentaminen. Pääkaupunki Port au Princeen kohoaa uusia hotelleja ja toimitaloja, ydinkeskusta-alueen uudelleenrakennusta suunnitellaan, jalkakäytäviä parannetaan ja kaupunkikuvan siisteys on kohentunut aiempaan verrattuna.

Yhteisvastuukeräys auttaa haitilaislapsia kouluun. Yhteisvastuun tuella

Jyväskyläläinen Tuomas tykkää perheviikonlopuista

SIRPA KOIVISTO teksti
HANNA-KAISA HÄMÄLÄINEN kuva

Kolmasluokkalainen **Tuomas Lepänen** käy koulua Salmirannassa. Sisäilmaongelmien vuoksi suljettu Keljon koulu toimii nyt väistötiloissa. Muutoksen vuoksi koulupäivä on jonkin verran pitempi kuin aikaisemmin. Jatkoissa Keljon oppilaat siirtyvät todennäköisesti Kilpisen kouluun Kukkumäkeen. Tuomasta muutos ei huoleta, sillä Kilpisen koulussa on tuttuja kavereita, joita on mukava nähdä enemmän.

Tuomas viihtyy koulussa hyvin. Lempiaiaineita ovat matematiikka ja liikunta. Oppilastoimikunnassa Tuomas toimii aktiivisesti koko luokan hyväksi.

Koulun jälkeen Tuomas pelaa usein jalkapalloa kavereiden kanssa. Pakkanenkaan ei haittaa pelaamista. Jalkapallo on tärkein

harrastus juuri nyt. JJK:n talvikorttelissa harjoitukset ovat kerran viikossa Kortepohjan koululla. Suosikkijoukkue on Englannin Valioliigassa pelaava Manchester City. Erityisen tarkkaan Tuomas seura Cityssä pelaavan argentiinalaisen **Sergio Agüeron** otteita. Agüeron vaaleansininen pelipaite oli yksi joululahjatoiveista.

Tuomas asuu perheineen rivitalossa Ristonmaalla. **Aulis**-isä on toisessa Luonnonvarakeskuksessa Jokioissa ja **Leila**-äiti on kehitysvammaisten ohjaaja. Perheeseen kuuluvat myös pari vuotta vanhempi isovelji **Daniel** ja pikkusisko **Maria** sekä Miti-kissa.

Viikonloppuisin on mukavaa, kun koko perhe on kotona. Silloin puuhaillaan kaikenlaista ja katso-

taan yhdessä muun muassa elokuvia. Kesällä perhe viettää aikaa mökillä Jämsässä.

Erityisiä toiveita tai haaveita Tuomaksella ei juuri nyt ole.

– Kaikki on hyvin, Tuomas toteaa.

Yhteisvastuukeräys alkaa sunnuna 1.2. Listakeräjiä ja tapahtumien järjestäjiä tarvitaan. Ilmoittautu kerääjäksi oman alue seurakuntasi diakoniatyöntekijöille

Afganistan antoi ja otti

Afganistan kutsui Seija Järvenpää ja Kaija Martinia auttamaan. Paikalliset arvostivat heidän työtään, mutta silti tapahtui se pahin – naiset surmattiin ostosmatkalla taksiin.

KAARINA HEISKANEN teksti
AUNE-INKERI BJÖRKSTRÖM kuva

Kun Korpilahden aluseurakunnan nimikkolähetti **Seija Järvenpää** lähti **Kaija Martinin** kanssa viime kesänä takaisin Afganistaniin, takana olivat Kansanlähetysspäivät Jyväskylässä. Lähetyskentille lähtevät siunattiin työhönsä.

Heratissa odotti mielenterveys-työn ja terveydenhuollon kehittäminen sekä kyläprojekti, joilla kylissä kohennettiin muun muassa naisten mahdollisuuksia työskennellä ammatinharjoittajina.

Matka jäi naisten viimeiseksi: heinäkuussa paikallinen mies ampu heidät ostosmatkalla taksiin. Tapahtuma nousi otsikoihin Suomessa ja järkytti omaisten lisäksi heitä, jotka olivat tunteneet uhrin. Yksi heistä on Jyväskylässä asuva kemisti **Kaija Pasanen**, joka työskenteli 33 vuotta Afganistanissa. Hän työskenteli muun muassa terveysministeriön lääkelaboratoriossa ja veti paikallisten silmänhoitoprojektien lääkehuoltoa. Välillä hän jakoi ruokaohjelman avustajauhoja ja kantoi rahabasaarista setelisäkkejä työnantajajärjestönsä taloudenhoitajana.

– Tapasin Seija Järvenpään Heratissa. Seija oli oma-aloitteinen ja sopeutuvainen, ja hän osasi ratkaista eteen tulevia tilanteita. Hän arvosti keinoja, joilla paikalliset selviytyivät niukoissa sotoaloissa.

Järvenpään hallinnoima kyläprojekti toimi ruohonjuuritasolla, ja kyläläiset saivat esittää, mitkä olivat kiireisimpiä tarpeita. Suurin ongelma on vesi ja sen varastointi. Myös perusterveydenhoitoa ja lukutaidon opetusta tarvitaan. Miesten lukutaitoprosentti on 53 ja naisten 20. Eliniän odote on 49 vuotta.

– Yhdessä kylässä oli pyydetty opastusta kyläkättilöille, sillä kolmen kuukauden aikana oli synnytyksiin kuollut toistakymmentä naista. Tällaiset hankkeet ovat parhaita: kyläläiset saavat kertoa, mihin tarvitsevat apua. Kun he näkevät hankkeen hyödyt, he muuttavat käytäntöjään, Pasanen sanoo.

Pasanen Afganistanin vuosiin mahtuu monta vallanpitäjää. Hän aloitti maassa vuonna 1978. Tuolloin vallasta syöstiin presidentti. Kohta tulivat neuvostotankit, siten uskonnolliset heimopäälliköt eli muhadjinit ja lopulta talebanit.

”Tärkeintä on olla ihmisten rinnalla ja läsnä.

– Toimimme hiljaisesti, autoimme ihmisiä lähipiirissä ja saimme palkkaa, jolla tuli juuri ja juuri toimeen. Ihmiset arvostivat työtämme. Isoihin asioihin ei voi vaikuttaa, tärkeintä on olla ihmisten rinnalla. Eikä pidä aukoa päätään.

Pasanen kritisoi toimijoita, jotka tulevat tekemään suuria muutoksia ilman käsitystä paikallisista oloista. Pasanen mukaan länsimaisten ihmisten kuva Afganistanista on osittain väärä. Ihmiset ovat ystävällisiä, yhteisöllisyys ja perhearvot ovat tärkeitä, ja suku ja heimo ovat tuki ja turva, sillä yhteiskunta ei takaa mitään.

– Afganistanilaiset ovat samantyyppisiä kuin mekin – he tarvitsevat ruokaa, vettä, energiaa. He ovat eläneet siinä yhteiskunnassa tuhat vuotta, eikä ulkopuolinen voi mennä sitä muuttamaan.

Kun Pasanen kuuli suomalaisnaisten surmasta, hän ajatteli, et-

Seija Järvenpää (vaaleahuivinen nainen) työskenteli Afganistanissa muun muassa mielenterveyshankkeiden parissa ja ohjasi projektia, joka koulutti kyläkättilöitä.

tä taas lisää kuolleita työkavereita. Hän esittelee valokuvia Afganistanissa kuolleiden kollegoiden hau-doista. Niitä on viisitoista.

– Juttelin äsken puhelimesta yhden kentällä olleen kanssa. Kutsuimme itseämme ohiammutuiksi.

Viime kesänä surmatut naiset työskentelivät hankkeissa, jotka auttoivat kaikkia, köyhiä ja rikkaita. Jopa talebanit saivat apua.

– Suurin osa kansasta kunnioittaa avustustyöntekijöitä, kertoo

Suomen ev.lut. Kansanlähetyksen lähetysjohtaja **Mika Tuovinen**.

Kansanlähetyksellä on tehty työtä Afganistanissa noin 40 vuotta eikä halua lopettaa ihmisten auttamista. Varsinkin mielenterveystyö on sotien repimässä maassa tärkeää. Nyt maassa ei ole järjestön työntekijöitä, mutta suomalaiset voivat tukea paikallisia yhteistyökumppaneita Skypen avulla.

– Moni on sanonut, että voisi lähteä, mutta se on pitkä prosessi, Tuovinen toteaa.

► **Viesti vuorilta – kokemuksia Afganistanista.** Su 8.2. messun jälkeen Korpilahden seurakuntatalolla vietetään hetki Afganistanin työn äärellä ja muistellaan Seija Järvenpään tekemää työtä. Tilaisuudessa kuullaan myös, miten työ jatkuu tulevaisuudessa. Tilaisuudessa puhuu FT, kemisti Kaija Pasanen, joka työskenteli Afganistanissa Seijan Järvenpään työtoverina. Mukana Säde Pirttimäki, Marjut Haapakangas ja Tuula Liukko.

Elämästä

Oman alan löytäminen ei ole aina helppoa

SIRPA KOIVISTO teksti
MARIZA LAAKKO kuva

Olen **Mariza Laakko**, 20 vuotta. Opiskelen painoviestintää Jyväskylän ammattiopistossa. Valmistun keuhkolla painotuotantoassistentiksi. Hain alalle kokeilumielellä, sillä en tiennyt painoviestinnästä mitään ennen opiskelujen alkua. Peruskoulun jälkeen ei ollut selkeää ajatusta siitä, mitä haluaisin opiskella. Niinpä päädyin ensin opiskelemaan kokiksi, mutta aika pian selvisi, että valinta oli väärä. Sisuni ei kuitenkaan antanut periksi, joten suoritin tutkinnon kaikesta huolimatta loppuun asti.

Aika moni on ammatinvalinnan suhteen hukassa heti peruskoulun jälkeen. Oppilaitosten avoimien ovien päivässä näkee vain pintaraapaisun eri tutkinnoista ja helppo kuva on erilainen kuin todellisuudessa. Painoviestintä on kuitenkin tuntunut hyvältä valinnalta. Joka aamu on ollut mukava lähteä kouluun. Siihen on vaikuttanut myös se, että vuosikursillaani on eri-ikäisiä opiskelijoita, joilla asenne on kohdallaan.

Valmistumisen jälkeen haluaisin löytää töitä omalta alalta, vaikka työllisyystilanne näyttääkin huonolta. Olen avoin kaikille tutkin-

non tarjoamille mahdollisuuksille. Toivon että saisin vakituisen työpaikan, mieluiten Keski-Suomesta. Olen kotoisin Kouvolasta, mutta muutimme perheen kanssa Tikkakoskelle jo ennen peruskoulua. Viihdyn Jyväskylässä, joka on sopivasti keskellä kaikkea.

Halusin muuttaa pois kotoa heti täytettyäni 18 vuotta. Asun vuokralla Heinälammella yhdessä kämppikseni kanssa. Omassa kämpässä on puolensa, vaikka raha on tiukassa. Kaikki on niin kallista, ettei missään ole mitään järkeä. Opintotuki riittää tuskin vuokraan muista menoista puhu-

mattakaan. Bussilla liikkuminenkin on tässä kaupungissa törkeän kallista. Käyn harvoin ulkona, sillä taloudellisesti se ei ole mahdollista. Harrastan valokuvausta ja ruuanlaittoa. Puuhastelen paljon myös eläinten kanssa. Minulla on puolitoistavuotias Sakke-kissa.

Tulevaisuuden suhteen minulla ei ole suuria odotuksia. Olen enemmän sellainen jalat maassa -tyyppi. Kesällä olisi tarkoitus muuttaa yhteen poikaystäväni kanssa, kunhan löydämme sopivan rivitaloasunnon. Tässä vaiheessa ainut haaveeni on omakotitalo.

Mariza Laakko

Painoviestinnästä Mariza Laakko ei tiennyt mitään ennen opiskelujen alkua. Valinta on kuitenkin tuntunut oikealta. Toiveena on löytää töitä omalta alalta.